

Congrés «800 anys després de Muret: Els trobadors i les relacions catalanooccitanes» (24 i 25 d'octubre de 2013). — Els dies 24 i 25 d'octubre de 2013 es va celebrar a Barcelona, a la Sala Pere i Joan Coromines de l'Institut d'Estudis Catalans, el congrés «800 anys després de Muret: Els trobadors i les relacions catalanooccitanes», organitzat pel departament de Filologia Romànica de la Universitat de Barcelona i l'Institut de Recerca en Cultures Medievals, amb la col·laboració del Fons Ferrer Mallol de l'Institut d'Estudis Catalans. Va comptar amb la participació de ponents de diversos països: Catalunya i Espanya, França, Itàlia i Anglaterra. El programa es va dividir en quatre sessions.

Després de la inauguració oficial, la primera sessió, *Catalunya i Occitània*, presidida per Isabel de Riquer, va ser oberta per Germà Colón, qui va plantejar la qüestió «Comunitat catalanooccitana en llengua?», tot analitzant la paraula *malenconi*, reflexionant sobre la relació entre les dues llengües i examinant-ne les opinions del segle XIX; Colón va arribar a la conclusió que el panoccitanisme ha patit una separació radical i ja no forma una unitat lingüística. El segon ponent, Pere Benito, «El projecte polític occità de Pere el Catòlic: desplegament, resistències i ensulsiada (1196-1213)», es va dedicar a la confrontació de Barcelona i Tolosa, que no es va poder resoldre a causa de la croada contra els albigesos. Després d'una pausa, Vicenç Beltran va analitzar la qüestió biogràfica de «Guilhem de Montanhagol, *faidit?*» mitjançant diferents fonts d'informació. A continuació, Joan Mahiques exposà les relacions culturals entre Catalunya i Occitània durant el segle XIX («Catalunya i Occitània a la Renaixença: les Festes Llatines de Montpeller»).

La sessió de la tarda, presidida per Tomàs Martínez Romero, va ser *Entre càtars, trobadors i exiliats*, i el primer ponent, Saverio Guida, hi va presentar una anàlisi de la documentació històrica de Pons de Vernet en «Il signore rossiglione Pons de Vernet fra trovatori e catari», tot traçant la figura i la vida d'aquest trobador. El va seguir Marjolaine Raguin, «La Catalogne et les Catalans vus de la *Chanson de la Croisade albigeoise*, au-delà de la question du seul roi d'Aragon», qui analitzava l'ambigüitat de referències sobre Aragó i Catalunya tot comparant el text de Guilhem de Tudela i un text anònim. La primera jornada va concloure amb la presentació del projecte «*El Corpus dels Trobadors*»: Tomàs Martínez Romero va parlar de la història, els objectius i les publicacions del projecte, mentre que Vicenç Beltran va mostrar el funcionament de la pàgina web (<http://trobadors.iec.cat/>).

Amb la sessió *Després de Muret* va començar la segona jornada, amb Saverio Guida com a president. La intervenció de Josep Antoni Aguilar sobre «L'art de (no) narrar una desfeta: Muret (1213) i la historiografia catalana medieval» va tractar sobre les diferents actituds davant la batalla i la desfeta de Muret. A continuació, Anna Maria Mussons va presentar la ponència «'Mortz [fo] lo reis Peire d'Arago ab mil cavaliers davan Murel': els camins de la 'prezicansa' trobadoresca», un estudi curós de la propaganda sobre la croada per part dels trobadors, i va analitzar la paraula *prezic* 'predicar', lligada a contextos de promulgació de notícies. Després d'una pausa, Miriam Cabré i Marina Navàs, «'Quel rey franses nos ha dezeretatz': la poètica occitana després de Muret», van examinar els poetes Ramon de Cornet i Cerverí de Girona com a continuadors de la lírica trobadoresca a l'altra banda dels Pirineus, és a dir, a Catalunya; d'altra banda, Stefano Asperti va fer la seva intervenció —espontàniament en català, quan havia estat anunciada en italià— sobre «La battaglia di Muret e la Crociata albigeise: uno spartiacque nella tradizione della lirica trobadorica?», en què va analitzar la producció de textos trobadorescos durant les diferents generacions, bo i demostrant que el canvi estructural i geogràfic que es va produir en el món trobadoresc no va ser pas a conseqüència de la croada. A la sessió vespertina, *Dels trobadors a l'herència trobadoresca*, presidida per Vicenç Beltran, la primera ponent, Anna Alberni, va presentar, dins «L'última cançó dels trobadors a Catalunya: edició i repertori mètric digital» la pàgina web (<http://icalia.es/troubadours/en/>), així com la història i els objectius del projecte «The Last Song of Troubadours», un projecte de recerca, estudi i anàlisi de textos de la corona catalanoaragonesa dels segles XIV i XV. A

continuació, Simone Ventura va oferir una anàlisi detallada i ben fonamentada sobre «*Il Palaytz de Savieza: poesia didascalica e tradizione trobadorica alla corte di Gaston Febús*».

Com a lliçó de cloenda, Gérard Gouiran va pronunciar l'única intervenció en llengua occitana: «*L'Anonyme frappe 'ses' trois coups: le conseil de guerre du mercredi 11 septembre*», tot analitzant els objectius i els motius de l'autor anònim de la *Chanson de la Croisade albigeoise*. Amb la intervenció final de Vicenç Beltran i Tomàs Martínez Romero va clausurar-se el congrés, que va oferir una oportunitat d'intercanvi científic amb grans especialistes i, a més a més, va resultar d'allò més instructiu per al nombrós públic assistent.

Es preveu que les contribucions presentades vegin la llum dins les «Publicacions de la Universitat de Barcelona» l'any 2014.

Laura SCHRÖDER

Jornades de la Secció Filològica de l'IEC a Santa Coloma de Farners (la Selva) (25 i 26 d'octubre de 2013). — En el marc d'una col·laboració estable entre la Secció Filològica de l'IEC i la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, els dies 25 i 26 d'octubre de 2013 es van celebrar a Santa Coloma de Farners les jornades anuals de la Secció, itinerants per poblacions de l'àmbit lingüístic català amb l'objectiu de mantenir contactes i intercanvis amb els estudiosos de cada zona. En aquest cas els membres de la Secció foren acollits pel Centre d'Estudis Selvatans (CES) i per l'Ajuntament de la ciutat. El CES participà en la definició de les sessions acadèmiques, en les qual intervingueren diversos membres de l'entitat, i l'Ajuntament posà a disposició dels actes els seus serveis i el seus equipaments (singularment la Casa de la Paraula i la Biblioteca Joan Vinyoli), d'una manera generosa i mereixedora d'elogi. Actuaren com a coordinadors de les jornades per part de la Secció Mariàngela Vilallonga (UdG) i en nom del CES Narcís Figueras (UOC).

Les jornades s'iniciaren divendres 25 al matí amb la sessió a porta tancada de la Secció Filològica, que aprovà ja celebrar a Móra la Nova les properes jornades, en el marc de la mateixa col·laboració oferta per la Coordinadora i per l'Institut Ramon Muntaner i els centres d'estudis de les Terres de l'Ebre. A migdia una recepció de l'alcalde de la localitat, Antoni Solà, i del coordinador de les jornades per part del Centre d'Estudis, Narcís Figueras, va servir per visitar els plafons expositius en què es resseguia la vinculació de la comarca amb l'IEC al llarg de la història i es posava de relleu la figura de diversos investigadors i personatges rellevants de la ciutat en l'àmbit cultural, que havien de ser recordats en les jornades (Mn. Frederic Clascar, Mn. Ricard Aragó *Ivon l'Escop*, Josep M. Millàs Vallicrosa, Joan Vinyoli i Josep M. Mas Solench). Igualment es podia visitar al mateix lloc (Casa de la Paraula) l'exposició produïda pel Consell Comarcal de la Selva i elaborada pel CES «Homes i dones de la Selva», que acompanyava la presentació d'un diccionari biogràfic comarcal de recent aparició. A continuació hi hagué la visita a les instal·lacions que acollien les jornades, en especial el projectat Espai Vinyoli, centre de documentació i estudi de la seva obra, que també serà la seu de la Càtedra Joan Vinyoli de poesia contemporània de la UdG, creada feia poques setmanes, i la notable col·lecció de pintura paisatgística del fill de la vila fincat a Osca, el reconegut pintor Josep Beulas, instal·lada de manera definitiva a l'equipament.

Havent dinat, i un cop celebrada l'obertura de les jornades per part dels representants de les institucions, s'iniciaren les sessions de treball dedicades a llengua i presidides pel Dr. Joan Veny. En primer lloc, però, hom volgué retre homenatge al promotor cultural Josep M. Mas Solench (1925-2005), membre de l'IEC i president que fou de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics. Se n'encarregà la Dra. Mariàngela Vilallonga qui, en presència de la família, resseguí la trajectòria del jurista i activista Mas Solench, autor de biografies de personatges colomencs de relleu, i proposà que, com els seus biografiats, pogués tenir un carrer dedicat a la ciutat. Les intervencions del me-